GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 297. Wtorek 24. grudnia 1850. Rok bieżący gazety **39.**

PRENUMERATA.

Odnośnie do ogłoszenia w nr. 278 Gazety naszej, a które co Soboty, czterykroć powtórzymy, wynosi prenumerata na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i TYGODNIOWYM DODATKIEM nadzwyczajnym, na rok następujący 1851:

kwartalnie *dla miejscowych 4 złr. 15 kr.; dla pocztą odbierających 4 złr. 40 kr. m. k.*

półrocznie *drugie tyle, a stósownie i na rok cały.*

W obawie zwłoki dla nowego trybu przy expedycyi, uprasza Redakcya o zgłoszenie się w ciągu jeszcze bieżącego miesiąca.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. grudnia. Jego c. k. Mość raczył najw. postanowieniem z dnia 3. b. m. opróżnioną przy chyrurgicznym zakładzie naukowym we Lwowie katedrę anatomii nadać najłaskawiej Doktorowi Augustowi Voigt, byłemu profesorowi tego samego przedmiotu przy liceum w Lublanie.

Lwów, 17. grudnia. Jan *Stysiński,* rodem z Motowa, gubernii Kaliskiej w Królestwie Polskiem, 30 lat mający, religii rz. kat., bezżenny, aktor, skazany został za przekroczenie przepisów paszportowych na 3tygodniowy, — Ludwik *Krawiecki,* rodem z Kalisza w Królestwie Polskiem, 32 lat mający, religii rz. kat., bezżenny, aktor za przekroczenie przepisów meldunkowyh na 48godzinny, — Józef *Szturm,* rodem z Warszawy w Królestwie Polskiem, religii rz. kat., wdowiec, aktor, za przekroczenie przepisów meldunkowych na 4dniowy, — Marcin *Jabłoński,* rodem ze Lwowa, 50 lat mający, religii rz. kat., malarz, za przekroczenie przepisów meldunkowych na 24godzinny areszt. — Z c. k. sądu wojennego.

Wiedeń, 20. grudnia. Dnia 21. grudnia wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CLX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tak w pojedyńczem niemieckiem jakoteż we wszystkich *dziewięciu* podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 465. Dekret ministra wojny z dnia 30. listopada 1850, którym ogłoszono przyzwolone przez Jego ces. Mość polepszenie płacy lekarzów polowych.

Nr. 466. Dekret ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. grudnia 1850, którym postanowiono, że legalne przepisy zawarte w dekrecie byłej połączonej kancelaryi nadwornej z dnia 10. października 1847 l. 34830 względem używania gatunków eteru i naft, mają być zupełnie zastósowane do używania chloroformu.

Nr. 467. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 12. grudnia 1850, którem zniżono cło przywozowe za patent-chart-cloth i patent-vulcanized-india-rubber-cloth.

Nr. 468. Dekret ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 16. grudnia 1850, którym ogłoszono, że czynność urzędowa dyrekcyi górnictwa i leśnictwa w Gracu zacznie się z dniem 1. lutego 1851.

Nr. 469. Dekret ministerstwa finansów z dnia 19. grudnia 1850 r., względem wydania biletów skarbu państwa (Reichsschatzscheine) z dniem 1. stycznia 1851.

Sprawy krajowe.

Lwów, 24. grudnia. Dla dotkniętych pożarem mieszkańców i obywateli miasta Krakowa odebrała redakcya dziś kwotę zr. 9 m. k. zebraną ze składki w Probużnie za staraniem parocha miejscowego JK. Szymona Łukasiewicza. Składając dzięki w imieniu nieszczęśliwych Redakcya ma zaszczyt wymienić szczegółowo Imiona szlachetnych dawców. Wielmożny Marcin *Zawadzki* dziedzic Orzechowca 5 zr., *Parafianie* obr. gr. kat. Probużny 3 zr., JX. *Szymon Łukasiewicz* paroch obr. gr. kat. Probużny 1 zr.

(Depesza ks. Schwarzenberg do ces. misyi w Niemczech.)

Wiedeń, 20. grudnia. Dzisiejsza Gaz. Wied. zawiera wydaną przez prezydenta ministrów księcia Schwarzenberga depeszę do ces. król. austryackich misyi w Niemczech, w której wzywa wszystkie rządy niemieckie, ażeby na mające się rozpocząć dnia 23. b. m. konferencye w Drezdnie wysłały swoich pełnomocników. Dokument ten jest następującej osnowy:

„Potrzeba stósownego do czasu i do przedmiotu wzmocnienia fundamentalnej konstytucyi związku niemieckiego, w drodze rewizyi dała się czuć w Niemczech długo nim jeszcze zdarzenia trzech lat ostatnich dokonanie jej uczyniły — rzeczą nieodzownej konieczności.

Wtedy już zgadzali się wszyscy myślący mężowie narodu i wszyscy patryoci na to, że organizacya najwyższej władzy administracyjnej związku niemieckiego jest błędną; że niedostaje środków, za pomocą których zaprowadzićby można między członkami związku to co istotnie przysłuża pospolitemu dobru tak pod względem materyalnym jako i duchowym; że w obec mocarstw zagranicznych reprezentacya Niemiec nie jest i nie może być urządzoną w sposób odpowiedni rzeczywistej potędze, zasobom i historycznej wielkości Niemiec.

Wypadki roku 1848, łatwość, z jaką wtedy wstrząśnięto posadę związku i sparaliżowano jej prawną czynność i stan wewnętrznej rozterki, w jaki popadła od owego czasu aż po dziśdzień wspólna ojczyzna, usprawiedliwiły aż nadto życzenia i obawy tych, którzy się od dawna usilnie domagali gruntownej rewizyi konstytucyi związkowej.

Rozmaite drogi obierano od r. 1848, aby dopiąć tego celu; żadna jednak niedoprowadziła dotychczas do pożądanego kresu.

A jednak spiesznie osiągnąć go trzeba chcąc uniknąć, aby węzeł łączący prawnie i naturalnie państwa niemieckie między sobą, niewolniał coraz bardziej, aby stosunki niemieckie niepopadły w zupełne rozprzężenie a związek w europejskiej familii państw niestał się pastwą zupełnej bezwładności.

W takim składzie rzeczy okazuje się wskazaną droga wspólnych konferencyi ministeryalnych już przez dawniejsze doświadczenia sprawdzona jako dobra i celowi odpowiedna.

Mają przeto w jak najkrótszym czasie zebrać się na wolno obranem miejscu pełnomocni reprezentanci wszystkich rządów niemieckich.

Tam zadaniem ich ma być, wychodząc z zasady, że związek niemiecki rozwiązanym być nie może, a zasadnicze ustawy jego aż do ukończenia przedsięwziąć się mającej rewizyi w nienaruszonej istnieją prawomocności, — wziąć pod obradę *poprawienie* tych właśnie ustaw zasadniczych.

Kierującą myślą w tej arcyważnej sprawie ma być, że interesa *ogółu* potrzebują *silnej* reprezentacyi tak wewnątrz jak na zewnątrz, aby zadość uczynić wymaganiom czasu, słusznym życzeniom narodu, i stanowisku, które zajmować mają Niemce pośrodku europejskiego systemu państw.

Rezultaty obrad owego zgromadzenia mają potem stosownie do postanowień Artykułu IV. wiedeńskiego aktu konkluzyjnego wszystkim członkom związkowym być przedłożone, przez ich przyzwolenie potrzebną sankcyą opatrzone, i stać się zapomocą publikacyi uskutecznionej ze strony postanowić się mającej najwyższej władzy związkowej, zasadniczemi ustawami związkowemi.

Jego Cesarska Mość najłaskawszy nasz Monarcha, i Jego królewska Mość, król pruski wychodząc z przekonania, że wskazana droga w końcu doprowadzi do celu i zarówno przejęci życzeniem, aby w Niemczech jak najprędzej był przywrócony stan rzeczy oparty trwale na prawie i ustawach, powzięli wspólne postanowienie objawić sprzymierzeńcom swoim życzenie, aby aż do 23. b. m. wszystkie rządy niemieckie wysłały swoich pełnomocników do Drezdna, aby tam niezwłocznie według analogii konferencyi ministeryalnych roku 1819 otworzyć można zgromadzenie i postępować w wyżej wskazany sposób.

Poleca się panu przesłać bez zwłoki wiodące do tego zaproszenie imieniem Jego Cesarskiej Mości rządowi, przy którym pan masz zaszczyt być zawierzytelnionym.

Jego Cesarska Mość niewątpi, że wszyscy Jego sprzymierzeńcy z radością powitają nadarzającą się dziś nadzieję, że wnet widzieć

będą wstrząśnione stosunki niemieckiej ojczyzny znowu uregulowane na dawno zwyczajnej drodze wzajemnego zaufania i spokojnego porozumienia i ustalenie na zawsze prawnie tym sposobem nowo-uzasadnionego porządku rzeczy.

Przyjm Pan zapewnienie mojego zupełnego poważania.

(podp.) F. Schwarzenberg.

(„Litogr. Koresp. austr." o sprawie jenerała barona Haynau.)

Wiedeń, 19. grudnia. Dzisiejsza Gazeta Wiedeńska zawiera zajmujący ustęp z zawodu dyplomatycznego, mianowicie korespondencyę między rządami Austryi i Anglii tyczącą się niesłychanego zamachu dokonanego na osobie feldzeugmajstra *Haynau* w Londynie w browarze Barclaya. Wiadomo, że jenerał zrzekłszy się dla swojej osoby wszelkiego zadośćuczynienia, niezwłocznie opuścił ziemię angielską. Rząd austryacki uważał jednak za swój obowiązek mimo to niezaniedbywać tej sprawy, powodując się przy tem rozwagą, że w feldzeugmeistrze Haynau nietylko obrażona została czcigodna osobistość, lecz z nienawistnych względów politycznych także austryacki honor wojskowy.

Ponieważ Anglia w podobnych wypadkach każdego czasu i bezwarunkowo żąda satysfakcyi, ponieważ dopiero niedawno w Grecyi dowiodła, że za szkody i obelgi wyrządzone poddanym angielskim zwykła robić odpowiedzialnym nawet rząd kraju, jakkolwiek ten najmniejszego w tem niemiał udziału, musiał przeto wnosić rząd austryacki, że w przypadku w kwestyi będącym Anglia wytoczy sprawę urzędownie i według prawa. Wszelka zasada zastosowana jednostronnie wyradza się w niesłuszność, a nawet w niesprawiedliwość. Nietylko osoby prywatne powinny doznawać równości w obliczu cywilnych i politycznych praw kraju, lecz wypływa oraz z natury rzeczy, że z uwzględnieniem pewnych stałych maxym internacyonalnych, także narody i ich przynależni doznawać powinny równego obejścia.

Skoro Anglia raz wyrzekła maxymę żądania w własnem imieniu satysfakcyi za każde pokrzywdzenie, jakiegoby doznał Anglik na jakiemkolwiek miejscu kuli ziemskiej, można było suponować, że władze angielskie największą okażą gotowość, uczynić zadość tak słusznemu żądaniu rządu austryackiego.

Zamach morderczy niejest bynajmniej zwyczajną zniewagą, od której skarżący według upodobania przy każdym punkcie pertraktacyi może odstąpić. Gdzie bezpieczeństwo osoby nawet życie w jakim kraju w podobny sposób jest zagrożone, tam nieodzownym jest obowiązkiem władz samych z urzędu wdać się w taką sprawę, a zrzeczenie się satysfakcyi ze strony pokrzywdzonego stanowi tylko łagodzącą okoliczność dla winnego, lecz niemoże ani powinno wstrzymywać biegu samej sprawiedliwości.

Z odbytej korespondencyi okazuje się jednak wyraźnie, że lord Palmerston mało objawił gotowości odpowiedzieć tak słusznemu przypuszczeniu Austryi. Chociaż bowiem udaje, jakoby mocno żałował samego zamachu, a po angielskim gentlemanie spodziewaćby się należało, że podobny zamach poczyta za akt nikczemnego brutalstwa, widocznie jednak w listach swoich wyraża zdanie, że w braku głównych świadków proces wytoczony z urzędu do żadnego zapewne niedoprowadziłby rezultatu.

Wiemy wprawdzie, że angielska a mianowicie londyńska policya bezpieczeństwa należy do najlepszych w świecie, wiemy, że gdyby wyższe władze wydały były energiczne rozkazy do wynalezienia winnych, toby owe organa wykonały swoją powinność z zwykłą oględnością i jak najdokładniej. Lecz popsuta opinia publiczna, przesąd, który tam przeszedł w krew pospólstwa, otoczyłby był winnych złudnym zapewne blaskiem męczeństwa, a rząd angielski dowiódł przy tej sposobności, że nietylko uchyla głowę przed prawdziwą opinią publiczną kraju, ale także i przed złośliwym przesądem pospólstwa, jeżeli idzie właśnie o interes obcy nie zaś o własny.

Miałże się rząd austryacki narażać na niepomyślną szansę, iżby po rozwlekłej i powierzchownie prowadzonej indagacyi otrzymał w końcu rezolucyę: „że pomimo usiłowań władz niemożna było wykryć przewodźców i promotorów zamachu? Podobny rezultat dał się przy usposobieniu w Anglii z łatwością naprzód obliczyć, słusznie przeto robi nota austryacka uwagę, że sprawa ta dalej prowadzona stałaby się tylko powodem do bezowocnej polemiki.

Ponieważ pokrzywdzony naprzód oświadczył, że się zrzeka wszelkiej satysfakcyi osobistej, widzi się przeto c. k. rząd austryacki spowodowanym, przy takim obrocie rzeczy zaniechać bezskuteczną wymianę nót. Lecz poczytał sobie za obowiązek, przedłożyć tę sprawę we wszystkich stadyach, jakie przeszła, przed sąd publiczności, i niech teraz cały świat osądzi, z której strony jest prawo i słuszność w tej kwestyi. Nie przez wyzywające, gwałtowne lub mściwe postępowanie, lecz po prostu powodując się życzeniem zagodzenia niesłychanej i brutalnej obelgi w drodze prawa, podał rząd austryacki sam angielskiemu środki do naprawienia dokonanego na ziemi angielskiej sromu, zawierającego w sobie najgrubszą zniewagę wszelkich praw osobistych. Rząd angielski nie pojął albo pojąć niechciał moralnej wagi podobnego wezwania. Oby kiedyś tego nie żałował, że robi różnicę między nadwerężeniami bezpieczeństwa, o ile dotykają poddanych angielskich albo obcych! Delikatne pospólstwo nad Tamizą mogłoby kiedy w gwałtownym napadzie łatwo przekroczyć tę wązką granicę! Widzimy z wielkiem zaspokojeniem, że rząd austryacki z taką gorliwością stanął w obronie uczucia honoru narodowego, radością mają być przejęty każdy dobrze myślący obywatel państwa, że owa oziębłość i obojętność, jaką dawniej czasem upatrywano w zachowaniu się niektórych zagranicznych reprezentantów Austryi, zrobiła miejsce mężnemu i pełnemu godności postępowaniu. C. k. gabinet wynurzył się z tem, że w podobnych w Austryi wydarzyć się mogących wypadkach zachowa system wzajemności. Być może, że zasada równego wymiaru prawa narodom świata nieznajdzie sympatyi w Anglii! Na to niebezpieczeństwo narazić się musimy. *(Lit. kor. austr.)*

(Wybór deputowanych do rady gminy.)

Wiedeń, 19. grudnia. Przy odbytych wczoraj wyborach dla uzupełnienia wiedeńskiej rady gminnej obrani zostali: baron v. *Pillersdorf* dla dzielnicy Mariahilf, a kawaler *Czapka* dla środkowego miasta i Landstrasse. *(Austria.)*

(FM. hrabi Radetzkiego przejazd przez Gratz.)

Wiedeń, 17. grudnia. Wczoraj zrana przybył Jego Excel. Feldmarszałek hr. Radetzky w przejeździe swym z Wiednia do Włoch — do miasta Gradcu. Jego c. k. Wysokość arcyksiążę Jan zaszczycił Feldmarszałka swoją obecnością; również zebrali się byli we dworcu kolei żelaznej dla powitania marszałka, pan komenderujący jenerał hr. Thurn, pan namiestnik, wysoka jeneralicya i inne znakomitsze osoby. Feldmarszałek udał się po krótkim spoczynku w dalszą drogę. *(Lit. kor. austr.)*

(Giełda wiedeńska.)

Wiedeń, 20. grudnia. Na dzisiejszej giełdzie było usposobienie niebardzo pomyślne. Lecz i tą razą pochodziło dążenie waluty ku wyższym kursom tylko z mocnych ofert w nabywaniu parcyalów pożyczki lombardzko-weneckiej. To może wprawdzie przemijająco popędzi w górę ceny śrebra i złota; rezultat jednak wypadnie przecież ostatecznie tylko na korzyść przyszłej regulacyi naszych stosunków pieniężnych. *(Lit. kor. austr.)*

(Oferty komun włoskich do wiedeńskich domów handlowych.)

Wiedeń, 17. grudnia. Słychać, że ze strony komun włoskich miały do tutejszych domów handlowych nadejść oferty, nastręczające im papiery tamtejszej pożyczki ze znacznym rabatem. Ztąd też pochodzi głównie wzmagająca się od kilku dni dążność w kursie waluty, gdy zarazem upada przez to samo spekulacya w papierach publicznych. Zresztą jestto chwilowa tylko niedogodność, bowiem w końcu muszą jednak przez zrealizowanie tej pożyczki przyjść tyczące się papiery do zupełnej swej wartości. *(Lit. kor. austr.)*

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 17. grudnia. Nowy ambasador turecki miał wczoraj przedpołudniem uroczyste posłuchanie u Cesarza Jego Mości, który go w sali tronowej, otoczony cesarską gwardyą i w obecności pana prezydenta ministrów, księcia Schwarzenberg, przyjmował. Ambasador wjechał z uroczystym orszakiem swych dworzan w przepysznych ekwipażach na dziedziniec, i po audyencyi udał się do obu arcyksiążąt Franciszka Karola i Ludwika, gdzie dłuższy czas bawił.

— Jego ces. Mość raczył zgodnie z wysokiem rozporządzeniem ministra wojny z 9. b. m. nakazać, aby po większych stacyach monarchyi dziewiętnaście szpitalów garnizonowych i w pielęgnowaniu zdrowia ulepszenia zaprowadzono.

— Względem postępowania z rekrutami oddanymi na rachunek w teraźniejszym zaciągu rozporządzono, że odstawieni w poprzednim rokn bądź przez zaangażowanie się dobrowolne, bądź przez zaciąg *ex officio* na rachunek rekruci, każdej pojedyńczej gminie policzeni będą. Jeżeliby — tak opiewa odnośny dekret — odstawionych na rachunek rekrutów nie pojedyńczym gminom, od których oni pochodzą, lecz nowemu wielkiemu politycznemu okręgowi w ogóle policzono, wkrótce stałby się bezskutecznym zamiar ustawy, która właściwe gminy za trudy, niebezpieczeństwa i pieniężne ofiary przy chwytaniu przestępców prawa wynagrodzić i zachęcić chciała. Jakoż w tem znaczeniu wymienią wojskowe komendy starostwom okręgowym każdą pojedyńczą gminę, która takim rachunkiem jest zaopatrzona, aby przy assenternnku tylu młodzieńców od wojska uwolnić, ile powyższy rachunek głów wynosi.

(Kurs wiedeński z 19. grudnia 1850.)

Oblig. długu państwa 5% — 94¼; 4½% — 81⅞; 4% — 74; 2½% 48½. Akcye bankowe 1130. Losy z 1834 roku 193; z 1839 roku 111. Akcye kolei półn. —.

Ameryka.

(Depesza telegraficzna.)

Nowy-York, 4. grudnia. Poselstwo prezydenta wspomina o przyjaznych stosunkach z zagranicą. *(Austria.)*

(Poczta północno-amerykańska.)

Wiadomości przywiezione parопływem *Cambrie* dla dzienników angielskich z Ameryki są mniej interesujące. Złoty piasek w Kalifornii był w przecięciu wartości 16 dolarów za uncyę. Stopa procentowa przy dostatecznej zresztą pewności 5% na miesiąc. Indyanie zaczęli się w niektórych okolicach burzyć, mianowicie niedaleko górnego Sacramento i w Trynity, a że kilku kopiących złoto zamordowali różnemi czasy, przeto północni Amerykanie strzelają do nich jak do zwierząt bez sądu i prawa, byle za podejrzeniem. Łatwo być może, iż ci biedni krajowcy zostaną do ostatniego wytępieni, jeźli wcześnie jeszcze nie opuszczą krajn. — W *Washington* mówiono, iż sekretarz skarbu zaprojektuje przy rozpoczęciu kongresu nową pożyczkę 30 milionów dolarów; pochodzi to ztąd, iż rząd Texas musi wypłacić te 10 milionów dolarów za odstąpione terytoryum, i dlatego potrzebuje zaciągnąć pożyczkę. — Z *Havannah* słychać, iż przybył tam nowy kapitan jeneralny Concha, i rozpoczął już swoje urzędowanie. Był on i dawniej już od mieszkańców lubiony, a proklamacye jego do armii i ludu każą się spodziewać, że będzie rządził z

energią i ogledności. Załogę powiekszono o 1000 żołnierza, a dalsze posiłki wojskowe mają nadejść później. — Z *Mexyku* sięgają wiadomości po dzień 1. listopada. Wybór prezydenta jeszcze nie rozstrzygnięty; utrzymują wszelakoż, iż jenerał Arista może być pewny większości. Kongres dozwolił każdemu bez wyjątku przedsiębiercy założyć telegraf elektryczny między Vera-Cruz a Mexykiem. — Z *Kingston* sięgają wiadomości po dzień 8. listopada. Cholera srożyła się wielce. W przeciągu 4 niedziel umarło tam 1000 mieszkańców. Wszelkie publiczne czynności zostały z tego powodu przerwane. *(D. R.)*

Anglia.

(Depesze telegraficzne.)

Londyn, 17. grudnia. Mazzini przygotowuje antipapiezki meting. *(Austr.)*

— 18. grudnia. Monarchowie Austryi i Bawaryi i prezydent republiki francuskiej wyrazili życzenia swoje kardynałowi Wieseman. *(Austr.)*

(Wiadomości bieżące z Londynu.)

Londyn, 13. grudnia. Wczoraj uchwalono ostatecznie na prywatnej radzie gabinetowej w Windsor, że parlament zwołany będzie na dzień 4. lutego dla załatwienia spraw publicznych.

Po odbytej naradzie przypuszczony został p. Tricoupi ambasador grecki do przedłożenia królowej swoich listów wierzytelnych.

Królowa przyjmowała także na posłuchaniu pożegnawczem pana Richard Lalole Sheil byłego ambasadora w Florencyi.

Wice-hrabia i lady Campden przeszli w Paryżu do wiary kościoła katolickiego.

Dziennik *Jewish Chronicle* donosi, że doktor Frankel wielki rabin drezdeński i kilku innych rabinów prawowiernych zjadą się w r. 1851 do Londynu dla naradzenia się nad reformami, któreby zaprowadzić należało w obrzędach religii żydowskiej.

Lord Minto, na którego się powoływał kardynał Wiseman w swojej odezwie do ludu angielskiego, napisał list do wikaryusza w Kenilworth wyrażając żal swój, że mężowie, którym polecone są negocyacye dyplomatyczne, muszą zachowywać tajemnicę, w tym liście powiada następnie: „Spodziewam się jednak, że nowe fakta, które dowiodły z jakiem niedowierzaniem należy nam przyjmować twierdzenia wypływające z tego źródła (z Rzymu), nakłonią nas do przyjmowania z wielką roztropnością insynuacyi dążących do rozszerzenia pogłoski, jakoby zasięgano mojej rady w przedmiocie jakiegokolwiek projektu organizacyi rzymsko-katolickiej w tym kraju, albo żem pochwalił podobny projekt. *(Ind.)*

Niedawno temu przyszło między jednym angielskim okrętem strażującym a dwoma statkami przemytników do zaciętej walki. — Przemytnicy ratowali się ucieczką.

Morning Post twierdzi, że drezdeńskie konferencye są najważniejszem od roku 1815 zdarzeniem.

(Spór kościelny przedmiotem rozpraw dziennikarskich.)

Londyn. Dzienniki angielskie zajmują sie teraz sprawami wewnetrznemi, a mianowicie nieskończonym sporem kościelnym. — Osobliwie zwraca dziś powszechną uwagę na siebie krótki list księcia z Norfolk, który właśnie temi dniami przybył do zamku Windsor w odwiedziny do królowej. Książę ten uchodzi w ogóle za niebardzo gorliwego katolika. Parlament odroczony został aż do 4go lutego 1851; tymczasem ma rząd nadzieję, że namiętności te ostygną cokolwiek. Katolicy mają o osobie kardynała Wieseman, urodzonego w Hyszpanii Irlandczyka, który wychował się w Anglii a potem przez długi czas bawił w Rzymie, bardzo zręcznego obrońcę. *(A.)*

Francya.

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 17. grudnia. P. *Baroche* jest przeciw wnioskowi tyczącemu się władzy rad jeneralnych w razie samowolnego kroku ze strony rządu lub rewolucyi. Obżałowani ze spisku lugduńskiego niebędą stawieni przed trybunałem sądu najwyższego, lecz przed sąd wojenny. Rząd przygotowuje postanowienia względem stałej ceny mięsa. Wszystkie dzienniki większości oświadczają się za zatrzymaniem ustawy wyborczej. *(Austr.)*

Paryż, 18. grudnia. Proces pana Allais wytoczony będzie przed sądem policyjnym nie zaś przed sądem assysów. Dziennik *Evenement* skazany został za przekroczenie przepisów stęplowych na znaczną karę pieniężną. Legislatywa zniosła hypoteki sądowe. *(Au.)*

(Sprawozdanie komisyi o wniosku pana Lefranc.)

Paryż, 16. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu narodowego zgromadzenia odczytał pan Lasteyrie sprawozdanie komisyi o propozycyi pana Lefranc względem rewizyi ustawy o wyborach z 31go maja. Jakeśmy już dawniej donieśli, oświadczyła się komisya przeciw wzięciu pod rozwagę tej propozycyi. Z samego sprawozdania przytaczamy następujące miejsca:

„Jeżeli propozycya pana Wiktora Lefranc ma zamiar zasiągnąć objaśnienia o nowych listach wyborczych, to jest niepotrzebna. Rząd nie zaniedbał zebrać dokumenta statystyczne, a minister spraw wewnętrznych oświadczył na posiedzeniu komisyi, że je ogłosi, skoro nadejdą brakujące jeszcze szczegóły.

„A jeżeli zamiarem tej propozycyi jest rozpowszechnić myśl, że ustawa z 31. maja jest zakwestyonowana i że przyszłość w tym względzie zależy od przypadku, to jest niepolityczna i niebezpieczna. Francya potrzebuje równie pokoju moralnego jak materyalnego, jakoż zniszczylibyśmy jej zaufanie w ustawę, która tak potężny wpływ na przyszły los kraju wywiera.

„Chcemyż obudzić niepomyślne uprzedzenie przeciw ustawie, której zniesienia przecież nie żądamy? Musimy tedy znowu powiedzieć, że krok ten jest równie niepolityczny jak niebezpieczny. Posłuszeństwo dla ustaw nie jest u nas tak mocno wkorzenionem uczuciem, iżby było wolno zachwiać należące się dla nich uszanowanie.

„Może zasadę ustawy z 31. maja chcemy inkryminować? Na to odpowiadamy to samo, co w dyskusyi o tej ustawie powiedziano: Prawo wyborów należy wykonywać wewnątrz familii krewnych i przyjaciół, tam gdzie tak wiele interesów przywodzi wyborcy w pamięć realność rzeczy i ciężar mającej być wypełnionej przezeń misyi socyalnej.

„Niesprawiedliwość i natarczywe powstanie na nową ustawę niepowinny nas ani dziwić, ani oburzać, gdyż otoczywszy moralnemi gwarancyami wykonywanie powszechnego prawa wyborów, uczyniliśmy niepodobnym tryumf teoryi przewrotnych.

„Rzecz naturalna, że one starają się obalić baryerę, którą ustawa o wyborach przeciw nim wzniosła. Mniej powstawanoby na zasady, gdyby się rezultatów mniej obawiano; największem przewinieniem ustawy z 31. maja jest jej skuteczność.

„Nie narusza to konstytucyi (ironiczny śmiech po lewej stronie), jeżeli się postanawia zasadę trzyletniego pobytu; zasada sześciomiesięcznego pobytu istniała w wydanej przez konstytuantę ustawie, a jeżeli każde ograniczające postanowienie jest przeciw konstytucyi, przeto niekonstytucyalność należy zarzucić konstytującemu zgromadzeniu.

„Ale są ludzie, którzy chcą być większymi republikanami niż republika, konstytucyjniejszymi niż konstytucya. Powszechne prawo głosowania jest szanowane; tylko moralniejsze znajdzie zastosowanie, i przyszłość społeczeństwa lepiej zagwarantuje.“

Nie wyznaczono dnia dla dyskusyi. Rezultat nie może być wątpliwy, a mniejszość, która się za propozycyą pana Lefranc oświadczy, będzie tylko nieznaczna.

Reunion pana Molé zajmuje się ideą zlania w jedno obu linii burbońskich. Ale ta idea jest i teraz tak dziwaczną jak przedtem.

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 14. grudnia. Dziennik *la Presse* zwraca na to uwagę, że pan Montalembert w swem sprawozdaniu proponuje wprost zamknięcie wszystkich teatrów i miejsc dla rozrywki w niedzielę i święta. Gdyż pod wyjątkami art. 5. nie są wymienieni aktorowie i maszyniści. Również po przyjęciu wniosku komisyi niemogłaby wyjść w poniedziałek żadna gazeta. Dziennik *Bulletin de Paris* mówi: „W porozumieniu z prezydentem, który chce znowu przywrócić zbawienny wpływ ideom religijnym bez nadania nowemu prawodawstwu smutnego charakteru nietolerancyi religijnej, przyjmie większość ustawę, która moralnym potrzebom ludu odpowiada.“ Z tem wszystkiem już ogłoszono liczne protestacye robotników przeciw nowemu święceniu niedzieli.

Towarzystwo partyi legitymistów ulicy Rivoli uchwaliło na wczorajszem swem posiedzeniu kwestyę względem modyfikacyi nowej ustawy o wyborach na dalszy czas odłożyć. W towarzystwie partyi ulicy des Pyramides przemawiali Odilon Barrot i Thiers stanowczo przeciw wszelkiej zmianie tej ustawy.

Dekretem prezydenta rzeczypospolitej zwołano jeneralną radę departamentu Ardennes na 26. grudnia dla naradzenia się nad miejscowemi sprawami.

Cztery przedziałki *Monitora* są dziś znowu zapełnione nadaniem orderu legii honorowej. Udekorowani należą do kleru, stanu nauczycielskiego, a najwięcej do marynarki.

Włochy.

(Nowy dyrektor policyi p. Rufini. — Nieporozumienie między rządem toskańskim i kuryą rzymską. — Mające nastąpić mianowanie kardynałów.)

Rzym, 10. grud. Nowy dyrektor policyi monsig. *Rufini* uważany jest powszechnie za prałata z bystrem pojęciem, a sposób jego obchodzenia się się jest bardzo ujmujący. Jakoż postępowanie jego złagodziło znacznie to przykre wrażenie, jakie zbyteczna surowość jego poprzednika *Daudini* na ludność wywarła. Kilka wydalonych dawniej z Rzymu osób otrzymało już od niego pozwolenie pobytu. Również zaprowadza on co do aresztów policyjnych istotne modyfikacye, i dozwala ulgi w tej mierze. Upewniają, iż papież dla wrodzonej sobie łaskawości obdarza go swojem zaufaniem, większem nawet niż je monsig. Savelli teraz podobno posiada. Po więzieniach dozwalają sobie potąd jeszcze różnych nadużyć; tak np. doznają więźnie należący do znakomitszych i majętniejszych rodzin za pomocą przekupstwa podrzędnych dozorców dobrego, szczególnie łagodnego i ludzkiego obchodzenia się, gdy tymczasem biedniejsi więźnie wystawieni są na rozmaite przykrości. Nierówność tego postępowania nie leży zapewne w zamiarze najwyższej administracyi i instancyi sprawiedliwości. Niżsi też urzędnicy nie prowadzą jak słychać porządnych rejestrów, z której-to przyczyny było już kilka wypadków, iż niektóre osoby musiały z przypadku lub niedbałości tych urzędników odsiadywać dłuższe więzienie nad czas wyrokiem oznaczony. — Między rządem toskańskim a kuryą rzymską miały temi czasy zajść małe nieporozumienia, które wszelakoż będą zapewne wkrótce i z łatwością uchylone. Duchowieństwo mianowicie z Lukka miało dawniej przyznane sobie szczególne uwzględnienia, które po wcieleniu państwa tego do Toskanii zostały zakwestyonowane. Kurya rzymska obstaje za tem, iżby przywileje kleru w Lukka w głównej ich treści utrzymano, gdy przeciwnie dwór toskański uznaje potrzebę zacho-

wania w całości prawodawstwa kościelnego pochodzącego jeszcze z czasów Leopolda I. — Według zapewnionych wiadomości nastąpić ma w przyszły tydzień mianowanie kardynałów legatów. *Machi* mianowany ma być dla Benewentu, Velletri i Frosinone; kardynał *Altieri* piastować ma godność prezydenta administracyjnego w stolicy i w odrębnym okręgu; dla Romagna przeznaczono kardynała *Marini*, dla Picero kardynała *Amati*, a dla Utabria kardynała *Roberti*. *(Lit. k. a.)*

Niemce.

(Depesza telegraficzna.)

Kassel, 19. grudnia. Wojska związkowe stoją o $^1/_4$ mili od Kassel.

Wiadomość o porozumieniu się pruskiego komisarza z wyższym sądem apelacyjnym obiega miasto. Sąd apelacyjny chce wykonać rozporządzenia z 4. września z zastrzeżeniem kwestyi prawa aż do jej załatwienia na konferencyi w Drezdnie. Jenerał Peucker przyrzeka, że będzie obstawać za tem w obec austr. komisarza hr. Leiningen, a jeżli przyzwoli, tedy postara się o to, ażeby cofnięto wojska egzekucyjne. *(G. Wr.)*

Mnichów. Powtórne otworzenie izb bawarskich nastąpi dopiero w połowie stycznia 1851. *(Austr.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 17. grudnia.)

Met. Austry. 5% — 74$^5/_8$; 4$^1/_2$% —. Akcye bank. 1078. Sard. 32$^7/_8$. Hyszp. 3% — 33$^5/_{16}$. Polskie 300 — 136; 500 — 79$^1/_2$.

Prusy.

(Depesza telegraficzna.)

Berlin, 18. grudnia. Syndyk Banks mianowany został pełnomocnikiem Hamburga przy konferencyach drezdeńskich. *(Austr.)*

Berlin, 20. grudnia 6$^1/_2$ godz. wieczór. Wydany właśnie *Staats-Anzeiger* zawiera mianowanie dotychczasowego prowiz. prezydenta ministrów v. *Manteuffel* prezydentem ministerstwa państwa i ministrem spraw zewnętrznych; prezydenta rządowego w Frankfurcie n. O. v. *Raumer* ministrem oświecenia: a prezydenta rządowego w Lignicy v. *Westphalen* ministrem spraw wewnętrznych i kultury krajowej.

(Okólnik ministra sprawiedliwości do sądów i prokuratoryi.)

Berlin, 14. grudnia. Minister sprawiedliwości wydał dnia 7. b. m. okólnik do wszystkich sądów i prokuratoryi publicznych tyczący się postępowania przy prewencyjnych aresztacyach (§§. 3 i 4 ustawy zabezpieczenia wolności osobistej z dnia 12. lutego r. b.) Postanowienie, że każdy prewencyjnie przyaresztowany najdalej w ciągu dnia następującego ma być albo puszczonym na wolność albo w tym przeciągu czasu poczynione być mają potrzebne kroki, by go prokuratorowi publicznemu u przynależnego sądu „przedstawić," niema się rozumieć w ten sposób, jakoby zawsze przedstawienie osoby było potrzebne, jeżeli podobne przedstawienie z powodów miejscowych podpada trudności, albo jeżeli tego przyaresztowany wyraźnie nie żąda lub też przedstawienie takie szczególnemi okolicznościami usprawiedliwić się nieda. W takich wypadkach ma przesłanie aktów tyczących się przystępstwa lub zbrodni zarzuconej przyaresztowanemu do przynależnej prokuratoryi publicznej lub policyjnej w powyżej namienionym terminie zastąpić miejsce osobistego przedstawienia. — Aż do decyzyi prokuratoryi państwa, respective sądu o dalszem trwaniu aresztu pozostaje pojmany zazwyczaj w policyjnem więzieniu, gdzie zaś podobnego więzienia niema lub gdzie jest niepewne, w areszcie sądowym, w którym to razie sąd także i bez wezwania ze strony prokuratora publicznego przedsięweźmie wszelkie kroki potrzebne ku zapobieżeniu większego zawikłania sprawy i akta dotyczące przeszle prokuratorowi państwa. — Ten zaś z swojej strony na wszelki wypadek ma rozkazać albo niezwłoczne uwolnienie albo natychmiast przedłożyć sądowi wniosek do uchwały uwięzienia. Rozkaz przyaresztowania wydawać ma zazwyczaj sąd; przy większych sądach, gdzie istnieje osobny oddział do spraw indygacyjnych, może ten rozkaz wyjść z tego oddziału, a w razach pilnych od sędziego indagacyjnego, lub w jego zastępstwie od komisarzy sądu wojennego. Rozkaz przyaresztowania pociąga za sobą zawsze przeniesienie pojmanego do więzienia sądowego. *(D. R.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 19. grudnia.)

Dobrowolna pożyczka 104$^1/_4$. Oblig. długu pań. 84. Akcye bank. — 92$^3/_4$. Pols. listy zast. 93$^1/_4$. Pols. 500 — 79$^1/_4$; 300 — 138$^1/_4$. Frydr. 13$^1/_{12}$ Inne złoto za 5 tal. 9$^1/_4$. Austryackie bankn. 79$^1/_3$.

Szwecya.

(Wybory do wydziałów sejmowych.)

Sztockholm, 3. grudnia. Wybory do wydziałów sejmowych wypadły w ogóle korzystnie dla partyi rojalistycznej i konserwacyjnej, co rokuje bardzo spokojną sesyę. *(Ind.)*

Turcya.

(Wiadomości z nad granicy bośniańskiej.)

Z nad granicy bośniańskiej donoszą z dnia 5. b. m.: Nowo mianowany dla Bośnii Hajradin Basza kazał się wywiedzieć u przywódców powstania w Mostar, czyli dozwolonoby mu wolnego pochodu przez to miasto dla udania się na miejsce swego przeznaczenia, i żądał w tym względzie bezpiecznego konwoju. Ludność z Mostar przerażona najnowszym obrotem rzeczy i zwycięztwami Omer Baszy, i obawiając się smutnego końca insurekcyi, korzysta z każdej sposobności, aby się tylko wywinąć z teraźniejszego położenia swego. Dozwala przeto Baszy wolnego przechodu, żądając tylko, iżby przyjął na siebie pośrednictwo u Omer Baszy i u porty. W tej mierze musiał Basza dać tymczasem odpowiedź mniej pewną i wyraźną, i nie opuścił jeszcze miejsca dotychczasowego swego pobytu. Mówiono o tem dość wiele, jakoby rozruchy bośniańskie miały być w związku z politycznemi wichrzeniami europejskiego zachodu; supozycya ta jednak w ogólności nie sprawdza się. Stronnictwo ultra-sławiańskie nakłaniało się z początku do popierania tego zdania, iż bośniańska insurekyya jest niejako poprzedniczką umysłowego ruchu panslawicznego. Zważywszy jednak, że chrześciańscy Sławianie — zatem znaczna większość mieszkańców kraju zachowuje się całkiem biernie, a reszta przejęta jest tylko muzułmańskim fanatyzmem i niechęcią przeciw rozporządzeniom porty, tedy niepodlega żadnej wątpliwości, iż powstanie bośniańskie nie stoi w żadnym organicznym związku z powszechnemi usiłowaniami Sławian. Madjary znajdujący się w tamtych stronach w dość znacznej liczbie, trzymają się stanowczo po stronie wysokiej porty. Również tu jak i w Azyi uważa ich ludność turecka nie tyle za właściwych Chrześcian jak raczej za pewny rodzaj muzułmanów. Zresztą nie można temu zaprzeczyć, iż niektórzy emisaryusze propagandy europejskiej korzystali ze sposobności i jakkolwiek bez pewnej narodowej, religijnej lub politycznej dążności, przyczynili się jednak w ogóle do zamieszek krajowych. *(Lith. Oe. Cor.)*

— *Austrya* donosi: Wojska seraskiera wkroczyły zwycięzko do Tuzla, a jego samego spodziewają się w Sarajewo. Mostar ciągle jeszcze w ręku insurgentów. Wojska które wylądowały w Sutorina, ruszają pod wodzą nowego gubernatora Bośnii do Stolacz, gdzie Ali Basza przygotowuje dla nich uroczyste przyjęcie.

Do gazety zagrabskiej piszą z nad-granicy bośniańskiej z 14. b. m.: Dowiadujemy się za rzecz pewną, że insurgenci poddali się na łaskę Omer Baszy, i przystają na wszelkie warunki wynikające z nowej reformy rządowej. Omer Basza zajmie znowu kwaterę swoją zimową w Sarajewo. Banialuka otrzymała już załogę wojskową, i dalsze jeszcze wysełają tam wojska. *(Austr.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 23. grudnia.)

Lwów. Dziś sprzedawano na naszym targu korzec pszenicy po 21r. 42.; żyta 15r.; jęczmienia 10r. 52k.; owsa 7r. 10k.; hreczki 12r. 30k.; grochu 14r.; kartofli 6r.; — cetnar siana kosztował 4r. 35k.; okłotów 4r. 2k.; — za sąg drzewa bukowego płacono 35r. 30k., sosnowego 26r. 45k. w. w. Drobna sprzedaż bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomya, 16. grudnia. Według doniesień handlowych z Kołomyi, Sniatyna i Kutt płacono tamże na targach w pierwszej połowie bieżącego miesiąca w przecięciu za korzec pszenicy 17r. 30k. —16r. 45k.— 19r. 55k.; żyta 12r. 30k. — 11r. 47k.— 12r. 55k.; jęczmienia 7r. 30k.—8r. 45k.—9r. 10k.; hreczki 9r.—0—8r. 45k.; owsa 4r.—5r. 50k.-5r. 22k.; kukurudzy 8r.—6r. 35k.—7r. 30k.; kartofli 5r. —0—5r. Cetnar siana kosztował 2r. 20k.—3r. 20k.—4r. 22k.; wełny 237r. 30k.—0—50r.; nasienia konicza w Kołomyi 100r. Sąg drzewa twardego 13r. 30k.—47r. 50k.—14r. 22kr., miękkiego 8r. 36k.—0—11r. 52k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 7k.— 8k.— 8k. i garniec okowity po 4r. 30k.—3r. 40k.—4r. 10k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 24. grudnia.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	54	5	59
Dukat cesarski	5	59	6	5
Półimperyał zł. rosyjski	10	18	10	25
Rubel śr. rosyjski	2	1	2	2
Talar pruski	1	52	1	53
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	29	1	31
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	91	30	92	20

(Kurs wekslowy wiedeński z 19. grudnia.)

Amsterdam 181 p. 2. m. Augsburg 130$^1/_2$ p. uso. Frankfurt 130$^1/_2$ p. 3. m. Genua 148 p. 2. m. Hamburg 192$^1/_2$ p. 2. m. Liworno 125 p. 2. m. Londyn 12.40. p. 3. m. Paryż 152$^1/_2$ p. 2. m. Agio duk. ces. 34$^3/_4$. Napoleondor 10.10. Szufr. 17.45. Agio śrebra 30$^1/_2$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. grudnia. Hr. Starzyński Michał, z Olejowa. — Hr. Starzyński Józef, z Mogielnicy. — PP. Strzeleccy Kazimierz i Krzysztow, z Płuchowa. — Niezabitowski Napoleon, z Nakła. — Antoniewicz Wicenty, z Skwarzawy. — Papara Stanisław, z Dolnicza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. grudnia. Hr. Dzieduszycki Kazimierz, do Niesłuchowa. — PP. Domaradzki Seweryn, do Stanimierza. — Ladomirski Konstanty, do Kozłowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. grudnia:

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery	
	''	'''	''''					
6 god. zr.	28	5	10	— 6°	— 3°	wschodni	pochm.	mgła.
2 god. zr.	28	6	0	— 3°	— 6°	półn.-wschodni	„	⊙
10 g. w.	28	6	8	— 4,8°		— —	„	„